

رَاجَعَهُ وَقَرَّظَهُ
فَضِيلَةُ الشَّيْخِ الْعَلَامَةِ
صَالِحِ بْنِ فَوْزَانَ الْفَوْزَانِ

تَأَلَّفُ
ذِيَابِ بْنِ سَعْدِ آلِ حَمْدَانَ الْغَامِديِّ

" والسابقون الأولون من المهاجرين والأنصار والذين اتبعوهم بإحسان رضي الله عنهم ورضوا

عنه "

" خَيْرُكُمْ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُوبُهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُوبُهُمْ " متفق عليه

" تَلَكْ دِمَاءٌ طَهَرَ اللَّهُ يَدِي مِنْهَا؛ أَفَلَا أُطَهِّرُ مِنْهَا لِسَانِي ؟ مَثَلُ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَثَلُ

الْعُيُونِ، وَدَوَاءُ الْعُيُونِ تَرْكُ مَسَّهَا " عمر بن عبد العزيز

" مَا أَقُولُ فِيهِمْ إِلَّا الْحُسْنَى " أحمد بن حنبل

" أَذْرَكْتُ مَنْ أَذْرَكْتُ مِنْ صَدْرِ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْضُهُمْ يَقُولُ لِبَعْضٍ : اذْكُرُوا مَحَاسِنَ أَصْحَابِ

رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لِتَأْتَفَ عَلَيْهَا الْقُلُوبُ، وَلَا تَذْكُرُوا مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ فَتُجَسِّرُوا النَّاسَ عَلَيْهِمْ "

العوام بن حوشب

" لَا يَزَالُ طَالِبُ الْعِلْمِ عِنْدِي نَبِيلاً حَتَّى يَخُوضَ فِيهَا جَرَى بَيْنَ السَّلَفِ الْمَاضِينَ، وَيَقْضِي

لبعضهم على بعض " تاج الدين السبكي

:

.

":

."

":

."

":

"

١

.

:

.

":

"

۲

.

:

()

.

//

۲

!

:

...

. ... " " " "

! ...

!

!

€

" " :

:

. *
. *
. *

!() : ...

!...

!

. ...

o

* * *

()

. ():

* * *

.

٦

.

* * *

" "

":

."

:

. :

. :

. :

. :

. :

: () :

. :

!"

"

=====
=====

.() ()

∨

)

:

.(

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

.

:

^

:

.

:

.

:

:

:

:

:

وكتبه

ذياب بن سعد آل حمدان الغامدي

//

•
•

•
•

•
•

۱۰

.

.()

* * *

"

..

.

.(/)

"

" (/)" "

''

.

."

* * *

.

:

.

=====
" "

.() !

۱۲

:

:

.()...

:

"

.

"

.

:

.()

"

" (/)

" " ()

=====

" "

.(/)

.()

"

"

"

" (/)

"

"

.()

"

" (/)

. ()

()

:

()

()

()

.

()

()

.

()

=====
=====
.(/)" "

. () ()

.

!

"

:

"

!

:

...

.!()
!

* * *

()

!

()

....":

.

. ()"

!

* * *

:

:

:

:

.

:

.

(

)

:

.

.() " "

۱۸

() :

.

.

:

.

:

:

:

:

.

:

!

:

.

...

=====

=====

:

() ()
()

:

.

.

.

.

.

.

.

۲۰

.

:

.

.

":

"

1

"

1

!

(/)

"

" (-)

"

"

.(-)

"

"

. "

* * *

. (-) " " "

۲۲

() :

:

()

.

:

!

:

:

.

.

()

۲۴

!

()

:

.

:

" " " " " " " " " "

()

.

.

.

:

.

!

.

=====

- - -

"

"

!

!

.

Handwritten scribble

()

:

()

.

()

!

()

"

"

"

"

" "

()

.

()

.

* * *

٢٨

()

.()

()

www.thiab.com

www.thiab.com

:

(/) "

" (/) "

" () "

"

.(/) "

" (/) "

"

"

...

...

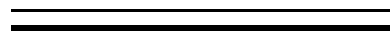
.

...

:

" (- /)

" " (/)

. (/)

...

. (/)

۳،

.

(:)

!

!

."

":

.(/)

=====
" "

۳۲

. "

":

. "

) ":

(

. "

* * *

:

.() " "

.(/) " "

.() " "

.(-) " "

۳۳

"

() :

..

! :

: :

:

:

: :

! :

."

":

" (/)

" " (/)

=====

" " " (/) "

. "

":

!

:

* * *

!

":

":

~~scribble~~

:

[]"

.(/) " "

۳۵

. "

"

...

. "

" :

:

. "

* * *

. ()	"	"
. (/)	"	"
. (/)	"	"

"

كثير

:

كثير

."

!

.(/) " " (/) " "

:

"

."

:

"

-

-

:

! :

: :

:

.(/)

"

" (/)

"

"

!

:

:

:

:

."

"

:

:

.(/) " "

z.

:

."

:

!

- -

!

!

:

()

"

"

:

" (/)

" " (- /)

" "

.(/) " (- /)

.(/) " "

.

: ! :

. "!

* * *

"

: "

. " :

"

()

:

:

. "

" (/) " " (/) " " " (/) " " " (/) " " " (/) " " " (/) " "

• "

* * *

•

•

" :

• (- /) " "

⚡⚡

."

() " :

":

"

."

.

(/) " " (- /) " " " " " "

.(/) " " " " " "

.(/) " " "

.

.

.

.

.

.

.

.

.(/) " "

٤٦

.

"

:

:

()

"

:

...

:

" (- /) " " (/) " " " (/)

Λ

...

"

.

$(- /)$ " " $(/) (- /)$ " " " "
 $" (- /)$ " " $(- /)$ " " " "
 $. (- /)$ " " " "
 $. (- /)$ " " " "

Handwritten scribble

!

:

":

-

:

."

!

!

" " (/) "

" (- /) "

Horizontal line

.(/)

o.

()

:

:

!

.

!

.(/) " "

" " :

.(/) (/)

(/) " " (-) " "

" (- /) " (- /) " "

.(- /) "

":

()

."

!

:

.

":

: ()

" " (- /) .() " "
 " " (/)" "
 .(- /)

:

."

":

* * *

.(/)

=====
" " " "

۵۳

()

!

":

"

"

:

=====
=====

:

":

" "

.(/)" " "

04

- -

."

.

! " : !

."

.(/) " " (- /) " " " " " " " " " "

oo

.

.

.

!

.

.

٥٦

()

!

!

:

...

!...

=====
: 1

! ()

๑๗

" ()

Handwritten scribble

"

":

":

()

Handwritten scribble

."

":

!"

Handwritten scribble

":

."

.(/)

"

" (- /)

"

"

*

()

...

!!

!

!

...

" :

" .

" .

" .

* * *

•
•

•
•

•
•

. (/) " "

٦٠

()

" (/) "

"

" (

/)"

"

.(/)

"

٦١

!

!

:

!

:

.

:

()

!!

(!)

!...

!!

/)

"

" (/) (

-

/)"

-

"

.(

)

(

/)

"

"

(

.

"

:

:

.

...!

.

!

.

.

.

.

٦٤

:

."!

* * *

:

!

.(- /) " "

٦٥

:

.

():

.

. ()

* * *

" : ()

:

:

-

-

.

:

.

:

:

...

" (/) "

"

" (/) " "
.(/) "

!

.

* * *

•
•

•
•

•
•

•
•

•
•

•
•

Y,

.

:

!

" " " : " " " " " " " " " "

!

٧١

:

:

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أُولَئِكَ الْمُقَدَّمُونَ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾

!

:

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ اللَّهُ خَيْرُ
أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٦﴾

:
.
: ... " : ()

()"
:
.
: ()

:
.
" : ()
: . ()"

. (/) " "

. (/) " "

. (/) " "

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ^ط
تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي
وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ
كَزَّرِجٍ أخرج شطئه، ففازره، فاستغلظ فاستوى على سوقه، يعجب
الزرع ليغيظ بهم الكفار^ط وعد الله الذين آمنوا وعملوا الصالحات
منهم مغفرة وأجرًا عظيمًا ﴿٢٩﴾

(/) .

•
"

:"

"

." ()"

:"

." ()"

:"

.(/) (/)
.(/) " "

٧٥

:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ^ط
تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي
وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ
كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَكَازَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ
الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

()

.. ()

* * *

":

."

()

":

."

":

.(/) " "

.(/) " "

.(/) (/) " "

.(/)

"

.

: :

. "

Handwritten scribble

" :

...

. () "

" :

. (/)

"

Double underline

" ()

" "

. ()

"

" (/)

"

"

. (

/)

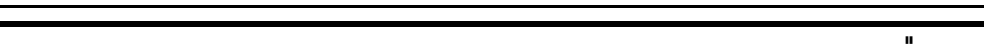
"

"

YΛ

!

* * *

^.

:

. ()"

" :

. ()

:

:

" :

. ()"

: " :

" :

"

. (/) (/)

. (/) " "

. () ()

ΛΛ

. "

* * *

:

" :

."

: ()

":

:

."

) : : ()

(

.

:

:

.(/)

"

" ()

"

"

.()

"

"

.()

"

"

(/)

"

[]"

."

* * *

.(- /) " "

Λξ

()

.

:

:

:

!!

:

.

.

:

:

:

:

.

:

:

!

.

* * *

. (- /) " "

٨٦

" :

"

.

:

!

* * *

... "

=====

. ()
. (/) " "

ΛΥ

."

:

."

=====
.(- /)
.(/)

^^

كثير

:

!...

:

":

.[]"

":

:

كثير

."

":

كثير

"

.(/)

"

"

٨٩

. "

* * *

!

() " :

. "

* * * .

. () " "

. () " "

. (/) " "

9.

" "

":

": !

" "

": "

: "

!

.() " "
.(/) " "

":

"

"

[Handwritten signature]

":

"

"

":

:)

:

:

!

(

:

:

:

:

[Handwritten signature]

:

.(/)" "

()

.(- /) " "

"

"

. "

* * *

" :

" : "

!

Handwritten scribble

"

(/) "

. (-)

"

=====
=====

(/) "

"

"

" (- /)

"

၉၃

١٤٣٥

١٤٣٥

:

١٤٣٥

١٤٣٥

٩٤

Handwritten scribble

.

.

* * *

.(-)

"

"

90

:

~~Handwritten scribble~~

~~Handwritten scribble~~

...

:

()

":

~~Handwritten scribble~~

."

":

:

."

. () " "

. (/) " "

.

* * *

":

...

"

.

.

" " (/) " " (/) " " " " " " " "

" " (/) " " (-)

.(/) " " (- /) " " (-)

.(/) " " () " "

:

": ()

."

.()

၄၈

١٤٣٥

:

":

. [] " "

":

"

:

١٤٣٥

:

":

١٤٣٥

."

=====

.(/)

.(- /)

" : ~~scribble~~

" : () . "

" : () . "

() :

."

":

:

" () " " (/)
" " : (/) " " (/) "
.()
(/) " " () " "
. : (/) " "
. (/) " "

...

.
" "

" :

: : :

[Handwritten scribble]

... "

. "

* * *

[Handwritten scribble]

" :

" :

"

. "

.(-)

.(/)" "

" "

.() "

.()

١٠١

:() :
." " :
:
." " :

=====
.(/) " "

١٠٢

:

:

.

.

.

" " () " " (-) " " " (/)

١٠٣

":

"

":()

":

[]"

":

.[]"

":

"

."

.

.()

"

"

.()

.(/)" "

"

" ()

" (/)" "

"

.(-)

"

" (/)

"

" (/)

":

."

"

."

:

.

:

:

:

:

."

:

.

:

"

.(/)

" (-)

" "

" (/)

.(-)

.()"

"

.(/)

" (-)

" "

1.0

* * *

:()

:

.

:

:

...

:

:

!

:

...

!

١٠٦

:

...

.

* * *

١٠٧

١٠٨

:

١٠٨

.

:

()

.

:

()

:

":

":

:

: .[]"

: .

."

" " (/)

"

" (/)

" "

.(/)

١٠٨

" :

. "

" :

"

.

" :

:

. "

. "

" :

. (-)

. ()

. ()

. (- /)

. (/)

" "

" "

" "

:

!

* * *

Ⓢ

:

:

Ⓢ

.

:

:

.

:

Ⓢ

":

.

:

:

Ⓢ

...

."

=====

.()

.()

"

"

11.

()

:

كثير
الوقت

كثير
الوقت

"

"

.

* * *

كثير
الوقت

كثير
الوقت

:

":

كثير
الوقت

:

!

"

":

."

.(- /) (/)

)))

.

* * *

.(/)

"

=====

"

۱۱۲

.

* * *

!

:

)

.

...

(!

:

...

۱۱۳

...

!

! ...

!

!

!

: !

:

"

()

!

"

.

":

."

.() "

=====

.(/)

"

"

!

":

."

:

Handwritten scribble

":

."

.

:

.(/) " "
.(/)

" " () " " " " "
" () " " ()
" " () " "
" " () " ()

!

!

!

:

.

!

!

":

."

!

:

!

:

!

!

:

.()" "

.(/) " "

()

."

.

:

Ⓢ

:

": Ⓢ

:

:

."

:

":

Ⓢ

Ⓢ

:

: Ⓢ

."!

()

"

" (/)

"

"

.(/)

"

"

.()

"

"

.()

: :
:
: (:)
." :
" : :
: :
: :
: :
." :

!()

=====
.(/) " "
.(/) " "
.(/)

۱۱۸

" " " " *

. " " : ~~scribble~~

" " : :

! ~~scribble~~

! :

!

" : ~~scribble~~

. "

! ~~scribble~~

" ()" " () (/)
.() "
. () ()

":

!

."

!

:

!

" :

:

."

":

": (/)" "

()

": (/)" "

()

"

.

"

.(-) "

"

(/)

۱۲.

"

":

.

":

:

!

"

":

"

.

:

.

.(/) " "

": (/) " "

."

.() " (/)" "

١٢٢

:

١٢٢

.

.

()

.

* * *

. (/) " "

١٢٢

!

.

* * *

!

:

[Handwritten scribble]

": . : : " " :

====

!

۱۲۳

" " : : : "

: :

Ⓢ : :

Ⓢ

.

Ⓢ :

" " : "

.

:

" : " "

=====
=====
.()

" :

. "

.

" ..

* * *

:

" :

"

:

:

.

:

:

.

* * *

:

:

!"

:"

"

"

=====

.()

.(/)"

"

...
 :
 .
 " " :
 .
 " " :
 ()
 " " :
 "!!"
 : : !
 !!
 () ! " "
 !

: " " " "

!

: :

" :

"

:

:

" " :

*

" " () " " () " "
.()
.()

:

:

!

!

:

.

* * *

:

.

" "

:

":

.[]"

:

()

. :

: :

...

":

[]"

" "

: !

.

.

.

.(- /)

" "

.(- /)

" "

: :

:

.

":

" []"

!

:

...

=====
=====
.(/)

۱۳.

" " :

. "

" :

"

" :

"

: " :

. "

* * *

:

:

:

...

:

!

. (- /) " " "

. ()

. (/) " " () " "

* * *

:

:

!

.

:

!

..

* * *

۱۳۲

!():

.

.

.(- /) " "

۱۳۳

. "

" :

" :

-

. "

" :

:

. "

* * *

!

. (/ - /)	"	"
. ()	"	"
. ()	"	"

۱۳۴

":

."

١٣٥

":

."

١٣٥

":

":

."

." () "

":

."

١٣٥

" (/) " () " " " () " (/) " (/) " (/) " " "

":

."

:

."

":

":

[Handwritten scribble]

."

":

[Handwritten scribble]

=====

.()

"

.()

"

"

"

. ()"

:

Handwritten scribble

"

. ()"

":

. ()"...

Handwritten scribble

": ()

. (/)

. ()

"

"

"

"

. (- /)

"

"

" : ~~...~~ "

!

"

":

"

."

:

":

!

!

.()"

:

":

.(- /)

" (-)" "

.(/) "

.()

"

"

. "!

" :

:

. :

. :

()

.

.

=====
=====
.(/) " "

()

.

"

()

":

.

:

:

.(- /)"

" (-)

.(/)

.(/)

" " " "

١٤٠

. :

. : *

()

":

"

:()

. (/)

"

=====

"

()

.()"

"

١٤١

... :

. :

... :

!

... " :

)

(

.()" "

!

=====
.(/) " "

":

۱۴۳۳

":

" ۱۴۳۳

:

:

!"

! :

.!"

* * *

!

:

" (-)
.(/) "

"

" (/)
" (- /) "

" "

۱۴۳

.

.

!

.

":

."

۱۴۴

.

:

*

:

:

.

!

:

:

. ()" "

.

" : ()

:

.()" () ... " : ()" ()

!

" :

.(/)

()

.()

.(/)

.(/)

:

"

"

:

"

"

()"

":

()"

":

!

:

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٤٩﴾

:

:

"

()"

. () ()
 " (/) () (/)
 ()" " (/)
 ()" (/)

.

:

”

. ()”

”

. () ” ”

١٤٨

"

"

"

.

":

:

.

."

. ()

"

"

": ()

"

"

:

!"

-

-

. (- /)

"

"

":

.

!

!

."

Handwritten scribble

":

."!

.(- /) " "

" (/) "

.(/)

۱۵۰

* * *

: :

!

:

!

.

:

:

.

* * *

:

":

. "

!

* * *

:

":

:

=====
.(/) " "

۱۵۲

...

.

:

:

.)"

:

*

.)

:

!

.

.(/) " "

 .(/) " "

... " : "

"

."

* * *

:

!

.

(!)

" ()

.(/)

=====

"

"

١٥٤

": "

."

:

()

:

:

.

:

!

.

:

:

=====
.(/) " "

۱۵۵

:

.

:

:

.

:

...

:

:

.

()

:

.

:

:

:

()" ...

* * *

!

=====

!

!

(- /)

" "

١٥٧

١٥٨

:

:

.

.

()

.

.

!

.

()

!

)

.

(

!...

"

"

!

وكتبه

ذِيَابُ بْنُ سَعْدِ آلِ حَمْدَانَ الْغَامِدي

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

() .

() :

() .

() .

() :

() :

() . / " "

() .

() .

() . :

() . :

() . :

() .

()

- () .
- () .
- () .
- () .
- () . :
- () . () :
- () .
- () . :
- () . /
- () . :
- () .
- () . /
- () .
- () .

- () .
- () .
- () .
- () . :
- () . " "
- () . / " "
- () . :
- . :
- ()
- () . :
- () . /
- . :
- ()
- () .
- () :

() . :
() . :
() . / :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :
() . :

() . :

:

() .

() . :

() . :

() . :

() . /

() .

() . " " : :

" " : :

() .

" " : " " : :

() .

() . / " "

() . " " : :

- () :
- () .
- () . " " :
- () . :
- () . :
- () . :
- () . / " " :
- () . :
- () . ! :
- () . . :
- () . . :
- () . . :

- () . :
- () . :
- () .
- () . :
- () :
- () :
- () :
- () :
- () :